

Reeks 'Welk Europa?' (c)
Nummer 54

Welke strategie voor UEF? (2)

Verdieping van het onderwerp

Robert Verschooten
voorzitter ESIC vzw
politiek adviseur UEF-België

De auteur schrijft in eigen naam

30 april, 2015

Opgedragen aan hen die begaan zijn
met een dynamisch,
pluralistisch,
democratisch en federaal Europa

Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC) vzw
Ryckmansstraat 5, 2020 Antwerpen - België
tel. 0(0 32) 3 238 97 74 esic@telenet.be www.europadebat.be
Copyright 2015 ESIC vzw - aanhaling is toegestaan als de bron wordt vermeld

Welke strategie voor UEF? (2)

Verdieping van het onderwerp

Inhoudstafel

Inleiding

Hoofdstuk 1

Vaststellingen en foute uitgangspunten

Hoofdstuk 2

Welke communicatie door UEF

Hoofdstuk 3

Werking van de EU respectievelijk eurozone

Hoofdstuk 4

Welke ideologie voor UEF?

Hoofdstuk 5

Welk federalisme voor UEF?

Hoofdstuk 6

Welke narrative voor een politieke unie in de eurozone?

Hoofdstuk 7

Enkele strategische keuzes voor de Europese federalisten

Samenvatting

Belangrijke politieke uitgangspunten en objectieven moeten worden vervolledigd met operationele richtsnoeren die toelaten het nagestreefde doel van UEF te bereiken. Deze interactie verduidelijken is een doel van deze publicatie. Centraal staat de vraag hoe de boodschap van UEF door welke adequate communicatiekanalen kan worden geleid. Een tweede aandachtspunt is de ideologie voor UEF, die de uitgangspunten van UEF weerspiegelt. Een derde onderwerp is een ontwerp-formulering van een narrative (verhaal) voor UEF. Een vergelijking met een eerder gemaakte formulering (die de morele steun van J.M. Barroso geniet) is bedoeld om de specifieke kenmerken van het denken van de Europese federalisten te tonen.

Welke strategie voor UEF? (2)

Verdieping van het onderwerp

Inleiding

- Een tweede nummer met dezelfde titel is bedoeld als aanvulling bij de voorstellen en gedachten die werden geformuleerd in nummers 52 en 53 in de Reeks 'Welk Europa?'
- Het is niet de bedoeling een eenheidsgedachte of een keurslijf voor te stellen, want dat is tegen een federalistische benadering. Alle verschillende strekkingen in het Europees federalisme moeten aan bod komen. Als in deze publicaties reeds één strekking verduidelijkt dan is dat een goed uitgangspunt voor een gedachteconfrontatie.
- Geen strekking mag andere strekkingen neutraliseren. Diversiteit is de rijkdom van federalisme. Respect voor de ideeën van anderen weerspiegelt een federalistische houding en nijgt naar een consensusmodel.
- Duidelijkheid moet worden nagestreefd. Gemeenschappelijke grensoverschrijdende thema's, actie en campagnes kunnen maar succesvol zijn als ze op gedeelde uitgangspunten, visie, objectieven, strategie en actiemethodes steunen.

Hoofdstuk 1

Vaststellingen en foute uitgangspunten van UEF

Vaststellingen

- UEF is geen politieke partij en heeft **geen machtshefbomen**, zoals toegang tot partij-financiering of co-beslissing. UEF is geen stuk van het politieke establishment. UEF staat in de marge van de politiek.
- **UEF moet voor het grootste deel beroep doen op derden.** Derden die de boodschap van UEF kunnen negeren, wijzigen, degenereren of verdraaien. Sociale media en publieke activiteiten leggen een direct contact met een interessant publiek
- **UEF neemt niet rechtstreeks deel aan Europese of andere verkiezingen.** UEF richt zijn boodschap vooral tot politiciers, waarvan UEF de standpunten over Europa ontoreikend vindt en tot de bevolking/middenveld waarvan zij de onverschilligheid of onwetendheid betreurt.
- UEF heeft **geen feitelijke leiders** met uitstraling, met een communicatie-opdracht of een voorbeeldfunctie in heel Europa.
- De **meerwaarde in de boodschap van UEF** schiet tekort. Wat telt is de meerwaarde die de burger/kiezer/consument/politiker/ondernemer/werknemer er zelf in legt. Een ander onderscheid is belangrijk: market research richt zich op wat er in de agora gebeurt, terwijl marketingonderzoek betrekking heeft op het waarom van die gebeurtenissen. Inzicht laat toe gericht op de doelgroepen in te spelen of de boodschap beter te

formuleren.

Foute uitgangspunten

- UEF houdt te veel vast aan een **institutionele visie**. UEF laat na zich als verdediger van de belangen van de bevolking en het algemeen belang te profileren.
- Er is **geen alternatief** voor Europa. Dat is een gevaarlijk standpunt omdat het Europa van de toekomst nog niet voldoende werd gedefinieerd door UEF. UEF toont te weinig waarom Europees federalisme een correcte invulling kan geven aan de huidige en toekomstige noden van de maatschappij.
- Een aantal federalisten beweert dat 'omwille van **politiek realisme** er beter nu niets wordt ondernomen'. Deze denkwijze is gevaarlijk. Juist als de politieke conjunctuur fout zit moet er krachtig worden gereageerd.
- UEF verliest zich teveel in **doelloze discussies** waaruit geen conclusie of actie voortkomt. Het formuleren van een einddoel, doelstellingen en uitgangspunten vindt onvoldoende plaats.

Hoofdstuk 2

Welke communicatie door UEF?

*'Only facts can give back to the Europeans the confidence in their future.
Before asking to citizens more Europe, they should be offered a fairer Europe'*
Corina Cretu, LEP PES., New Europe - 14/10/2012

Met wie moet UEF communiceren?

- **Welk doelpubliek** moet vooral worden benaderd? Deze vraag is afhankelijk van de doelstellingen van UEF. Dit antwoord is fundamenteel voor strategie en tactiek.
- **Welke personen maken het verschil** om de vernieuwing ingang te doen vinden?
- Hoewel het **algemene publiek** het uiteindelijke doel van UEF is, blijkt dat publiek verschillende groepen te tellen, die veel van elkaar verschillen.
- Kan UEF **tegelijkertijd het algemeen publiek en de elites** voor zich winnen? Dat overstijgt voorlopig de capaciteit van UEF. Daarom moeten er prioriteiten zijn.
- Het is belangrijk te **weten wie je echte/potentiële 'fans' zijn**. De communicatie van UEF kan zich concentreren op zijn fans, de echte diehards/sympathisanten/potentiële open geesten en niet op de massa van de burgers/kiezers/consumenten die hun vooroordelen niet kunnen overstijgen. Toch zijn de personen die het verschil kunnen maken de echte prioritaire doelgroep.
- **Welk deelpubliek begrijpt de Europese integratie best**, is ermee vertrouwd, kan de boodschap van UEF helpen ingang vinden en zij die beslissen over de toekomst van Europa? Dat zijn zonder twijfel de politieke en maatschappelijke elites en vooral de

opinievormers. Zij worden voornamelijk geconfronteerd met de motieven en de voorstellen, omwille van hun voorkennis. Het geschoolde algemeen publiek heeft veel minder voorkennis, waardoor een beter inzicht in de motieven van de politieke en socio-economische integratie belangrijker is (zie bijlage 1). Over de Europese integratie-idee circuleren veel vooroordelen die eerst moeten worden geneutraliseerd. Hardnekkige vooroordelen zijn zowel bij de beter als de minder geschoolden aanwezig.

- Als **nuttige actoren (hefbomen)** kunnen worden onderscheiden:
 - opinievormers: hoofdredacteurs en Europa-redacties in de media waaronder radio en tv, auteurs die Europa kennen en genegen zijn, academici met Europa als opdracht;
 - kernspelers in de Europese politiek: eerste-ministers, ministers van Buitenlandse Zaken, ministers in contact met Europa, en niet te vergeten hun kabinet-medewerkers en de topambtenaren in de administratie;
 - politici op alle beleidsniveaus en zeker de partijvoorzitters resp. studiediensten;
 - alle denkgroepen die zich met de Europese integratie bezighouden;
 - bedrijfsleiders, hun organisaties en leiders van belangrijke sociale actoren.
- **Elke doelgroep waartoe UEF zich richt vergt een andere aanpak.** Elke groep stelt andere prioriteiten, hecht belang aan andere thema's, gebruikt andere media en heeft een eigen taalgebruik.
- Hoe meer de **boodschap gepersonaliseerd** is, hoe méér effect. Als UEF niet iedereen persoonlijk kan bereiken moet de boodschap toch aansluiten bij het profiel van de bestemming, zijn voorkennis, of eventueel bij hun beleidsdomein.
- De **communicatie met nuttige groepen** kan gepaard gaan met het maken van juridische en technische verwijzingen en concrete voorstellen of stellingen die eenvoudig, bondig en direct worden geformuleerd, dus begrijpelijk, geloofwaardig en interessant.
- Een zakelijke behandeling alleen zal wellicht het algemeen publiek niet overtuigen. Een **emotionele band** met de kiezer/burger/consument is daarom belangrijk om als idee te kunnen doordringen. De burger/kiezer/consument wordt aangesproken door een idee/visie omwille van emotionele redenen, pas later gaat hij die emotie rationaliseren en eventueel onderbouwen.
- Hoe bouw je als politieke strekking een **levendige en duurzame band** op met de burger/kiezer/consument en hoe hou je de belangstelling levend? (vrij naar K. De Ruyter - De Standaard - 6/9/2004). De **frequentie van het contact** en het samenvallen van de boodschap van UEF met actuele en belangrijke politieke ontwikkelingen kan de ontvankelijkheid van het deelpubliek vergroten.
- **Onduidelijke of afwezige objectieven** van UEF ontmoedigen belangstellenden (media, bevolking, politieke partijen) om samen te werken.
- UEF is tot nu toe vooral **onzichtbaar**. Hierdoor dreigt UEF politiek irrelevant te blijven. De juiste massacommunicatiekanalen aanspreken is een noodzakelijke investering. Wie de massa-informatiekanalen niet bereikt, bestaat politiek niet. De communicatie van UEF zal dan, in het beste geval, alleen voor intern gebruik bestemd zijn.
- **Sociale media** hebben reeds bewezen een belangrijke beïnvloedingsvector te zijn (zie de verkiezing van Barack Obama). UEF kan hierin een krachtige hefboom vinden om

zijn ideeën te verspreiden. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. De kwaliteit van de communicatie bepaalt het succes. UEF-militanten die deze sociale media bemannen moeten goed voorbereid (geschoold) zijn om de 'juiste' boodschap te verspreiden. In de sociale media kan UEF filmpjes verspreiden die de boodschap van UEF toelichten.

- Het inspireren van de **productie van massa-evenementen** (zeg musical) die de Europese visie van UEF ludiek kenbaar maakt, is ook een hefboom. Derden, waaronder radio en tv, zullen hierbij instaan voor financiering en productie. UEF zal alleen de kernboodschappen bewaken. Scholen zijn ook aangewezen partners.
- **Interne communicatie** is even belangrijk als externe communicatie. Interne communicatie moet de onderlinge band tussen de medewerkers van UEF versterken, het moreel hooghouden, best practices uitdragen, doelstellingen en uitgangspunten overbrengen.
- Authenticiteit is heden een belangrijk kenmerk van communicatie. UEF moet blijk geven van **kennis, inzicht en empathie**. UEF kan niet zonder onderzoek naar de boodschappen die kunnen aanslaan en onderzoek naar de kenmerken van de doelgroepen die het wil benaderen.
- UEF is een van de weinige **transnationale militantenorganisaties** die het Europees federalisme propageert. Om zijn boodschap te brengen moet UEF doelgericht, pertinent, en grensoverschrijdend communiceren.

Waarover zal UEF communiceren?

- In bijlage 1 wordt schematisch uiteengezet **welke communicatiestappen** er zijn. Voor de eerste drie rubrieken wordt er gewezen op de verschillen bij de toelichting van de motieven, de uitgangspunten en de voorstellen in de verschillende doelgroepen. Voor de militanten van UEF zijn de drie rubrieken even belangrijk, maar voor de deelgroepen in het publiek zijn die verschillen belangrijk omdat ze vorm en inhoud bepalen van de communicatie.
- Bijlage 2 presenteert een **meerlagig interactief systeem**, waarin de huidige situatie, de actualiteit, de gewenste actiedomeinen, thema's voor UEF, objectieven voor UEF en praktische aanbevelingen worden samengebracht. Dit voorbeeld overspant een periode van twee jaar. Als belangrijke parameters wijzigen, wordt het schema herwerkt.
- Veel (potentiële) Europa-belangstellenden hebben in het verleden massaal **afgehaakt** omdat er onvolledig geformuleerde politieke en maatschappelijke ideeën werden gebracht.
- De selecteerde doelgroepen winnen voor de boodschap van UEF kan door hen **staps-gewijs** vertrouwd te maken met de uitgangspunten en concrete politieke en maatschappelijke voorstellen van UEF over een politieke unie en een nieuw maatschappijmodel.
- UEF moet de geselecteerde doelgroepen **begeleiden** tot het einddoel van UEF is bereikt. Deze begeleiding maakt de evolutie van de manier van denken over een nieuwe maatschappij en politiek project duidelijk.
- Kan de boodschap van UEF een **herpositionering** betekenen, waarin de historische burgerlijke waarden worden behouden. Zal de kiezer/burger/consument zich hierdoor

minder vervreemd voelen van het bestaande (dat hij wel verwerpt, maar waarvoor hij geen alternatief in petto heeft). Belangrijk is te tonen dat de breuk niet zo groot is, vooral dat het niet om een revolutie gaat, maar wel om een geleidelijke hervorming in het belang van de burger/kiezer/consument.

- **Wat is het doel van de communicatie** door UEF met de elites/nuttige personen? (1) wijzen op het algemeen (Europees) belang; (2) de elites wijzen op hun verantwoordelijkheid bij het voorbereiden van de toekomst (met een lange-termijnvisie); (3) het alternatief van UEF is de weerspiegeling van zijn toekomstvisie; (4) een intense samenwerking tussen UEF en deze elites/nuttige personen tot stand brengen; (5) UEF verklaart het waarom van de noodzakelijke hervormingen in Europa en begeleidt die elites/individuen naar het einddoel; (6) UEF doet concrete hervormingsvoorstellen die klare antwoorden geven op concrete noden.
- **Welke hoofdthema's** kan UEF aansnijden bij een beter voorbereid publiek? (1) UEF begrijpt de specifieke problemen van deelgroepen (in een Europese context); (2) het alternatief van UEF heeft de verbetering van de welvaart en het welzijn van personen en de gemeenschap voor ogen; (3) de voorstellen van UEF streven een goed functionerend politiek systeem na dat de realisering van voorgaande objectieven mogelijk maakt; (4) het alternatief van UEF is toekomstgericht en concreet in tegenstelling tot de negatieve boodschap van eurosceptici en of Europa-haters, dat perspectief mist; (5) de herwaardering van de publieke waarden, waardoor een efficiënte, transparante en billijke Europese maatschappij mogelijk wordt.
- UEF mag de **lat niet te hoog te leggen** voor elk deelpubliek. De pedagogische benadering is hier aangewezen, met een stapsgewijze begeleiding van de deelgroepen. De basis-ideeën zijn belangrijker dan de technische rechtvaardiging of erger nog de opstapeling van verschillende boodschappen, waardoor geen enkele nog belangrijk of prioritair is.
- 'Het zou te betreuren zijn mocht **rationele kritiek** op het Europees politieke proces gelezen worden als een verwerping van het Europees project', stelt Ivan Van de Cloot, (hoofdeconoom Itinera Institute en executive professor AMS - De Tijd - 24/02/2015).
- **Publieke steun voor Europa** zal in ruime mate afhangen van het economisch succes dat Europa kan creëren. Een politieke unie voor Europa of voor de eurozone is daartoe het middel. Technische maatregelen voor economische problemen alleen kunnen die publieke steun niet garanderen. Socio-economische standpunten/maatregelen moeten in verband worden gebracht met Europese waarden en een collectieve ethiek.
- UEF moet **het onderlinge verband** tussen zijn aparte boodschappen zichtbaar maken, met een hoofdthema, vormelijke herkenbaarheid en coherentie van de doelstellingen.

Hoofdstuk 3

Werking van de EU resp. eurozone

*'Politieke partijen moeten nieuwe antwoorden geven op nieuwe vragen.
Politici moeten buiten de landsgrenzen denken. Nationale politici zullen hun
gezichtsveld moeten verwijden'*

Tinneke Beeckman

- 'Wat zou er gebeuren bij een **shutdown** van de Europese Unie? De kans is klein dat het zover komt, want we zullen die Unie niet opbreken. De uitdagingen van vandaag en morgen zijn van die aard dat de landen apart ze niet meer efficiënt kunnen aanpakken. Daar ligt de bestaansreden van de Europese Unie: gezamenlijk hebben we wél het gewicht om nog mee te spelen. Echter de antwoorden op de uitdagingen van morgen, staan niet vast. Europa kan nog veel kanten op, en daar mag best discussie over zijn. Bijvoorbeeld naar aanleiding van de Europese verkiezingen. (...) Of willen we het over de uitdagingen hebben die er echt toe doen?' (prof. Hendrik Vos, UGent - De Standaard - 11/10/2013)
- De Europese Raad, die zich de hoogste wetgevende macht en het feitelijk initiatiefrecht toeëigent, is absoluut ongeschikt om zich ook met het **dagelijks bestuur** van de EU in te laten. Een lage vergaderfrequentie, een gebrek aan expertise en legitimatie beperken de Raad. De Raad moet zich toeleggen op de grote beleidsoriëntaties en op de het meebeslissen over wetgeving, op gelijke voet met het Europees Parlement
- Op alle beleidsniveaus moet de '**economische, (sociale en, nvdr) politieke rationaliteit** op elkaar worden afgestemd'. (Rik Vancauwelaert - De Tijd - 27/12/2014) Dit is een voorwaarde opdat het politieke bedrijf geloofwaardig zou blijven.
- De eurozone worstelt met **structurele weeffouten** of beter gezegd met een tekort aan economisch en sociale omkadering. Daarom scoort de eurozone socio-economisch systematisch lager dan niet-eurozone landen.
- De eurozone heeft nood aan **haalbare, pragmatische en realistische oplossingen**. Zogenaamd politiek realisme dat alles bij het oude laat is geen oplossing. Deze suboptimalisatie in de eurozone kan het verschil betekenen tussen stagnatie, sociale ellende en effectieve groei (die jobcreatie genereert). Mag een nationalistische reflex de welvaart van de bevolking onderuit halen?
- **Welk realisme?** Waarom? Twee mogelijke verklaringen: (1) politiek immobilisme van de Europese leiders die openlijk pleiten voor een hernationalisering van Europese bevoegdheden of (2) of Europese leiders die onder de druk van populistische partijen geen beslissingen meer durven nemen. In een periode waar de ene crisis op de andere volgt, is de nood aan een globale politieke respons des te groter.
- De Europese Unie is verlamd omwille van haar **heterogeniteit**. Stilstand kan worden overwonnen door een meer homogene groep van Lidstaten te vormen. Van de eurogroep, of althans een groot deel ervan, wordt verondersteld dat hij een politieke unie aankan. Als de Europese Unie omwille van diverse motieven de deuren wijd heeft opengezet en blijft doen, dan moet de eurozone in tegendeel zeer selectief blijven.
- De **terugkeer naar een hoofdzakelijk nationaal beleid** is om verschillende redenen onrealistisch. Een 'beetje' terugkeren naar het nationale niveau bestaat niet. De noodzaak om te harmoniseren binnen de interne markt en in de EU blijft groot en is nooit voltooid. Wie dat niet aanvaardt mag de ambitie van anderen niet afremmen.
- De **homogeniteit versus de heterogeniteit** speelt de Europese integratiegedachte parten. 'De economische breuklijnen tussen Noord- en Zuid-Europa scherpen de verwarring rond de strategische prioriteiten van de Unie aan en diepen de meningsverschillen uit. Ondertussen hebben de financiële crisis en het gerommel in de eurozone de nieuwe hiërarchie en de machtsverschuiving al in economisch beton en

beleid verankerd. (..) De zuidfrank van Europa is tot periferie gedegradeerd, verkommt en krijgt het steeds moeilijker om op de Europese besluitvorming te wegen. De manier waarop de eurogroep al jarenlang de Griekse kwestie laat verzeiken, is symptomatisch voor het onvermogen om verder dan cijfers en regeltjes te kijken (...) De echte uitdaging voor het continent ligt de volgende decennia op de zuidflank en niet in het oosten'. (Paul Goossens - De Standaard - 4/4/2015)

- Het **zelfvoedend karakter van de Europese integratie** kan niet worden gestopt of onvoltooid blijven. Een onvoltooid project werkt gaat in tegen ons rechtvaardigheidsgevoel. Het zelfvoedend karakter van de integratie mag zich niet willekeurig ontwikkelen.
- **Gedifferentieerde ontwikkeling**. Zie nr 52 pag. 8-9, 11-12, in de Reeks 'Welk Europa?' met als titel: 'Welk conceptueel kader voor een post-nationale Europese federatie?'
- **Niet-eurozone-lidstaten** worden bij gedifferentieerde ontwikkeling niet opgeofferd. Toch kennen ze hun zelfgekozen beperkingen en kunnen discriminatie niet invoeren.
- Anderzijds accepteren de lidstaten van de eurozone **de consequenties van hun deelname**, namelijk: (1) voortzetting van de politieke verdieping van de eurozone; (2) een politieke unie als logisch sluitstuk van een economische, monetaire, fiscale en sociale unie; (3) de politieke unie voor de eurozone streeft een nieuwe soevereiniteitsdeling na die toelaat effectief en succesvol te functioneren in het belang van de gemeenschap.
- 'De **Europese begroting** is een optelsom van nationale belangen geworden, terwijl Europese meerwaarde uit het oog wordt verloren. Dat is jammer, want de Europese begroting kan werken als een investeringsbegroting die aanvult waar er op nationaal vlak bespaard moet worden. De Europese begroting zou in crisistijd juist moeten stijgen. Het tegendeel is waar: onder druk van de lidstaten liggen de Europese middelen de komende zeven jaar lager dan in de afgelopen zeven jaar. Omdat de nationale bijdragen nu de hoofdmoot van de EU-inkomsten vormen, wordt de Europese begroting grotendeels bepaald door de krappe budgettaire situatie in de lidstaten. Het is duidelijk dat het huidige systeem zijn limieten heeft bereikt. De enige uitweg is een herschikking: méér eigen middelen voor Europa en lagere nationale bijdragen voor de lidstaten. Het is een oplossing met alleen maar winnaars'. (De Standaard)
- 'Een **grote fiscale harmonisatie** in de EU slaagt maar als er ook budgettaire solidariteit komt tussen grote en kleine lidstaten. Het gemeenschappelijke Europese belang moet primeren over de nationale belangen van de politici. De burger moet zijn verontwaardiging niet tegen de multinationale ondernemingen richten, maar tegen de politieke wereld. Die heeft de wetgeving ingevoerd waarvan de multinationals gebruikmaken. De politiek heeft nagelaten op te treden tegen de schadelijke belastingconcurrentie van bepaalde landen'. (De Tijd - prof. Luc De Broe, KU Leuven - 12/12/2014)
- 'Europa wordt in twijfel getrokken en bekritiseerd voor zijn **economische keuzes** en zijn economisch deficit. Europa is niet meer in staat grote projecten door te voeren'. (Marc Lazar in Le Monde - 27/02/2013) 'Snoeien in sectoren die de basis moeten leggen voor toekomstige groei klinkt als austerity without prosperity'. (..) 'De eurocrisis zet naast de nationale economieën ook de nationale democratieën de facto buitenspel, alle verkiezingen en arresten ten spijt. (..) Zonder de politieke weeffouten aan te pakken maakt het bezweren van de eurocrisis weinig of geen kans. Want de financieel-

economische crisis is ook een (..) politieke crisis'. (prof. Steven Van Hecke, KU Leuven - De Standaard - 10/04/2013) 'Het loopt slecht af met de Europese Unie als zij alleen maar monetaire maatregelen neemt'. (Edouard Carmignac - 20/01/2015)

- 'Er is ook de **sociale crisis** die door de sanering van de overheidsfinanciën (...) werd uitgelokt. Daardoor ontstond er een recessie die grote sociale ongelijkheid met een opmerkelijke toename van de armoede teweegbracht'. (Marc Lazar in Le Monde - 27/02/2013)
- 'Daarnaast is er een **politieke crisis** (..) In bijna alle Europese landen grijpen de burgers de verkiezingen aan om hun regeringen de rekening te presenteren voor de gevolgde politiek van besparingen. (..) Maar anderzijds is er ook de eis om een andere democratie op te bouwen, die eerlijker en transparanter is. Als de politieke verantwoordelijken de ernst van de situatie niet erkennen, dan dient de toekomst zich moeilijk aan, om niet te zeggen catastrofaal'. (Marc Lazar in Le Monde - 27/02/2013)
- '**Europese regelgeving** is er omdat de nationale regeringen beslisten dat zij dat thema gezamenlijke geregeld wensten omwille van schaalgrootte, effectiviteit of het verminderen van de administratieve last'. (Richard Corbett - European Voice - 31/10/2013)
- Felipe Gonzales, ex-Spaanse premier, zei dat de EU al **lang voor de financiële crisis** met een structureel probleem kampte. 'De Europese leiders van toen wisten dat de monetaire unie niet kon werken zonder een fiscale unie. De fundamenten van de crisis zijn nog niet aangepakt'. (De Standaard - Jorn Van Thillo - 10/10/2013)
- 'Mensen willen vooruitgaan, ze willen perspectief. (..) Maar ik denk niet dat het domein van de materiële welvaart het juiste is. Veeleer wetenschap en techniek. De uitdaging ligt in het **duurzamer maken van onze welvaart** en onze welvaartsstaat behouden in een geglobaliseerde wereld. (..) We moeten aanvaarden dat we een overgang maken naar een steady state economy, een economie van de stilstand. (..) In de toekomst zullen we ons geluk ergens anders moeten van laten afhangen'. (De Tijd - prof. Antoon Vandeveld, KU Leuven - 23/03/2013)
- 'Politieke partijen die de **verwachtingen van de kiezers** (artificieel, nvdr) **opdrijven** en dat publiek trouwens telkens opnieuw teleurstellen lijken me een groot effect te hebben op de wijze waarop de politiek nu (haperend) werkt. Politiek gaat negens meer over. Politici willen alleen nog vriendjes worden van de kiezer. Maar het vertrouwen dat mensen wel of niet hebben in politieke leiders is in een geïndividualiseerd tijdperk belangrijker geworden dan partijprogramma's. Zolang populistische angst kunnen zaaien en traditionele politici daar geen antwoord op hebben, kunnen zij verkiezingen winnen.' (Bart Snels - Liberales - 19/12/2013)
- 'Europa moet beschikken over een politiek systeem dat zijn **voortbestaan bestendigt**'. (Pierre Defraigne, directeur-exécutif de la Fondation Madriaga-Collège d'Europe) De politieke elite schiet veel tekort, wat de achteruitgang van Europa kan veroorzaken en bestendigen.

Hoofdstuk 4

Welke ideologie voor UEF?

'Goede politiek brengt het beste in een samenleving naar boven en geeft er een stabiel kader aan. Ze helpt mensen om zichzelf en hun eigenbelang te overstijgen'
Steven Van Acker, oud-minister in 'De eerste steen'

- Heeft UEF een **ideologie nodig**? 'Een politieke beweging zonder referentiekader waarop beleidsvoorstellen kunnen worden gebaseerd is geen lang leven beschoren. Het gevaar van pragmatisme zonder ideologische normering is populisme. Ideologie is zoals een kompas'. (Claude Nijs/Tinneke Beeckman in Liberales)
- De **integratie van het wenselijke en het mogelijke** is een permanente uitdaging. De richting waarin de verandering moet plaatsvinden is belangrijk om op koers te blijven. Tijdsintervallen kunnen nooit juist worden bepaald. De richting waarin de evolutie zich moet doorzetten moet wel worden uitgestippeld.
- 'Het moment is aangebroken om grondig na te denken over de **fundamenten van onze samenleving**. Succesvolle bedrijven hebben vaak hun missie duidelijk gedefinieerd en bouwen hun strategie van daaruit op. De basisvoorwaarden in onze samenleving zijn niet erg duidelijk meer. Het leiderschap waar we vandaag nood aan hebben draait niet om het opleggen van krachtvolle maatregelen, maar vooral om het vinden van een consensus over waar we met zijn allen naartoe moeten en waarom. Enkel zo kunnen grote structurele hervormingen worden doorgevoerd'. (De Tijd - Caroline Ven, gedelegeerd bestuurder VKW - 21/03/2013)
- De **keuzes van vandaag bepalen de toekomst** (die soms ver reikt). Daarom is het van belang om zo snel mogelijk over een gedeeld referentiekader te beschikken.
- '**Ideologie** omvat een analyse van de huidige toestand, een formulering van de gewenste toestand, en een formulering van de af te leggen weg van het huidige naar de gewenste toestand. Ideologie bevat een beschrijvend, normerend en uitvoerend aspect'. (Claude Nijs - Liberales).
- **Ideologische herbronning** dringt zich op in tijden van langdurige crisis of immobilisme. Voor een gedachtebeweging is de ideologische invulling een basisvoorwaarde om zich politiek te rechtvaardigen en te positioneren. 'De ideologie is geen statisch maar een **dynamisch proces**'. (T. Beeckman in Liberales)
- **Innovatief denken over Europa** schept de hefboomen om de doelstellingen voor het heden en de toekomst gedurende een beperkte periode te bereiken. Aanpassen is een permanent proces. Politieke en institutionele vernieuwing is bedoeld om de bevolking te dienen en niet om machtspelletjes te spelen over een 'tegennatuurlijk behoud' ervan. Die aanpassing bepaalt ook de concurrentiekracht van Europa t.a.v. de buitenwereld.
- 'Een ideologisch congres of een resolutie die enkel **vaag geformuleerde principes** en zwaarwichtige verklaringen voorbrengt is verloren moeite. Niet zozeer de herformulering van de ideologie maar een hedendaagse toepassing ervan is aan de orde, door de formulering van nieuwe vragen en nieuwe antwoorden', stelt Claude Nijs. (in Liberales)
- 'Ideologie mag **geen blind idealisme** zijn, een zekere mate van pragmatisme (in overeenstemming met de ideologie) is aan te raden. De beleidsvoorstellen (en de stappen die worden overwogen, nvdv) moeten redelijk zijn'. (Claude Nijs). Het is laveren tussen een strikt ideologisch manifest en de pragmatische invulling ervan.
- Europa is, als **maatschappijproject en als bestuurlijke gemeenschap**, onvoldoende gewapend om de talloze vitale uitdagingen te regelen. De gecumuleerde achterstand is zo groot dat een nieuwe heroprichting (refoundation) zo snel mogelijk moet starten.

- Onder druk van de populisten en nationalisten leggen toppolitici te weinig het **verband tussen de op te lossen uitdagingen en Europa**. Zo groeit bij de publieke opinie de verkeerde indruk dat Europa niet het geschikte niveau is om de transnationale uitdagingen aan te pakken. Dat staat in schril contrast met de vaststelling dat Europa in een aantal gevallen de enige weg was om tot pijnlijke, maar noodzakelijke beslissingen te komen (die nationaal nooit hadden tot stand kunnen komen).
- 'Het idee van een **nieuw begin** werkt bevrijdend'. (Karel Verhoeven - DS - 2/1/2015) Ook UEF zou best de stap naar een nieuw begin zetten. Wat betekent een dergelijke stap? Wellicht breken met de tot op heden geformuleerde gedachten en achterhaalde reflexen.
- Bij **elke kruising der wegen** moeten belangrijke vragen worden beantwoord. Een eerste vraag is hoe de noodzakelijke institutionele hervormingen mogelijk maken voor de Lidstaten die het wensen? Eenparigheid binnen de EU sluit een akkoord met 28-Lidstaten uit. Het antwoord kan dan zijn: (1) ofwel een grondwetgevende vergadering samenroepen met de Lidstaten die een sterke politieke sturing wensen binnen de EU; (2) ofwel een nieuw internationaal verdrag sluiten buiten de EU onder de Lidstaten die een politieke unie wensen. Een nieuwe intergouvernementeel model is totaal ongewenst, wel een democratisch gelegitimeerd model.
- Sedert de oprichting van Europa worstelen de beleidsvoerders met een **dilemma**: waarom kan een ambitieus, performant en gelegitimeerd bestuursmodel niet meteen worden afgekondigd en stapsgewijs ingevoerd? Van deze werkwijze kan een zeer sterke positieve dynamiek uitgaan. De buitenwacht (o.m. de bevolking) zal een zeer krachtige boodschap van vertrouwen en hoop in de toekomst ontwaren. Dat heeft Europa, of althans de eurozone nodig, om opnieuw mee te tellen.
- We zitten al jaren in een **nieuw verhaal**. Waarom is er dan zoveel ongeloof over de noodzaak om anders te gaan denken en handelen? Welke opportuniteiten kunnen er ontstaan na welke veranderingen? Elke generatie moet een aantal paradigma's aanpassen. Ook deze generatie ontsnapt hier niet aan. De context wordt dwingend.
- 'Alleen feiten kunnen het vertrouwen van de Europese bevolking ondersteunen, waardoor het vertrouwen in een gemeenschappelijke toekomst wordt hersteld. Alvorens de bevolking méér Europa voor te stellen, moet de bevolking **een rechtvaardiger Europa** worden aangeboden. Zo niet wordt een sterkere Europese integratie verzwakt door een gebrek aan publieke steun. Federalisme en jobcreatie zijn niet onverzoenbaar, in tegendeel. Toch moet de pikorde rekening houden met de verwachtingen van een half miljard Europeanen'. (Corina Cretu, LEP Soc. LEP)
- UEF moet een **gedeeld belang** met de Europese bevolking aantonen. Het verhaal van positieve verandering, grip op de besluitvorming, een eerlijk en solidair Europa, perspectief op verbetering en behoud van de welvaartsstaat kan aanslaan op voorwaarde dat er een coherent verhaal (narrative) bij hoort. De Europese federalisten moeten begrijpen dat niet iedereen meegaat in een institutioneel verhaal, en dat er andere argumenten nodig zullen zijn om die aanhang te verwerven.
- 'Men wil **niet alleen een beter leven voor zichzelf** opbouwen, maar men wenst dat ook anderen een beter leven kunnen leiden. Dit veronderstelt dat men bouwt aan een betere samenleving en men zich maatschappelijk engageert'. (Ogien Ruwen in 'L'Etat nous rend-il meilleur?', Gallimard, 2013)

- Zie ook nummer 52 in de Reeks 'Welk Europa?', met als titel: 'Welk conceptueel kader voor een post-nationale Europese federatie?', pagina's 14-15.
- Het **doel** van de instellingen en procedures voor Europa is om invulling te geven aan Europese waarden en verwachtingen van de burgers/kiezers/consumenten. Voor hen betekent dit concreet dat er aandacht komt voor hun persoonlijke belangen.
- 'Een nieuw Europa moet een **nieuwe bestuurscultuur** formuleren. Deze bestaat vooral uit contractuele relaties tussen alle actoren (alle beleidsniveaus, de politiek, het bedrijfsleven en het middenveld) teneinde een vertrouwensrelatie op te bouwen die de uitvoering van het beleid in alle sectoren en beleidsniveaus mogelijk maakt. Ook de economische theorie moet zich interesseren voor het nieuwe concept van besturing in Europa, opdat de samenleving zou kunnen beschikken over de nodige instrumenten om een proces van maatschappelijke en supranationale integratiebevordering mogelijk te maken'. (vrij naar F.J. Quesado)
- Gemeenschappelijk beleid heeft belangrijke doelstellingen: (1) zoveel mogelijk **toegevoegde waarde creëren** voor elk van de stakeholders; (2) optimaal functioneren binnen een interne markt, andere geliberaliseerde markten in de Unie en in de eurozone.
- **Hoe onderscheidt UEF zich** van de andere politieke bewegingen? Vooreerst door een eigen identiteit. Door noodzakelijke ideeën te propageren die moedig en toekomstgericht zijn.
- UEF moet blijk geven enerzijds van een **voortuitblikkend idealisme** en anderzijds van een pragmatische en zakelijke benadering, door de de bevolking een begrijpelijk, aantrekkelijk, inspirerend en coherent Europees project aan te bieden. Méér Europa is geen doel op zich, maar wel een **middel tot positieve verandering**.
- UEF moet het imago ondersteunen van een **brede groep onafhankelijke democraten en hervormers** die een rechtvaardig en toekomstgericht Europa voorstaan. Deze groep moet schrijnende deficits aanklagen en tevens pertinente voorstellen formuleren.
- UEF treedt op als de **stem van de burgers**. UEF wil spreken namens de burgers, met boodschappen die zo goed mogelijk aansluiten bij de legitieme expliciete en impliciete verwachtingen van de burgers en hun streven naar een rechtvaardig en welvarend Europa.
- De **kloof burger-overheid** wordt steeds groter. Gewagen van een Europees democratisch deficit is onvolledig. Deze kloof is op alle beleidsniveau's aanwezig. Politieke partijen spelen een grote rol. Niet enkel het kiessysteem moet worden aangepast, ook de onbeperkte en ongelegitimeerde macht van de partij-voorzitters en de participatie moet worden beperkt. De overheidsdiensten moeten worden gedepolitiseerd. Een kortetermijnvisie, inhoudelijk tekort en éézijdig aandacht voor de verdeling van het belastinggeld moet stoppen. (vrij naar Claude Nijs/Beeckman in Liberales).
- De **drie AAA's** van Brandhome zijn: authenticity: meer dan een historiek moet je merk (imago, nvdr) een geloofwaardig erfgoed hebben; accountability: je draagt als merk (gedachtestroming, nvdr) een verantwoordelijkheid over wat je zegt, doet en belooft; activation: zet mensen (burger/kiezers/consumenten, nvdr) aan tot actie, creëer betrokkenheid rond je merk (visie/ideeën, nvdr).

- ‘Je moet consumenten laten meedenken over je producten’, stelt Marc Michils, CEO van het reclamebureau Saatchi & Saatchi, Brussel. (De Tijd - 18/10/2011) Deze gedachte kan worden overgenomen in de politiek door de burger/kiezer mee te laten participeren en meestal meebeslissen over de grote politieke keuzes, die de toekomst bepalen.
- Prof. Harold James (Princeton) ‘vraagt zich af wat de Europeanen nog bindt als integratie niet langer als een weg naar welvaart wordt ervaren. Een visie voor Europa is niet idealistisch, maar moet begaan zijn met de vraag **hoe de Europeanisering de bevolking ten goede kan komen**. Wanneer de Europeanen vandaag in de toekomst kijken dan zien ze alleen een blijvende recessie en kostenbesparingen. Europa betekent alleen opofferingen’. (European Voice - 14/03/2013)
- Er is een **mentale ommekeer** nodig om een grondige hervorming in Europa naar een hoger niveau te tillen. Er moeten opinievormers opstaan die inspirerende rolmodellen worden die kunnen tonen welke successen mogelijk zijn voor wie **out of the box** denkt. In de economie geldt dat ‘innovatie de nieuwste vorm van competitiviteit is’. (Martin Hinoul, BDM KU Leuven) In de politiek is ook het out of box denken noodzakelijk om uitgeleefde denkpatronen te doorbreken en te vervangen.
- Dick Pels, socioloog en auteur, definieert Europa niet zozeer als een louter economisch groeimiddel maar als een **beschavingsideaal**, namelijk het bewust opzijschuiven en vermijden van geweld in het oplossen van onze problemen. Wat Pels voorstaat is Europa als ‘een veilige ruimte, zowel in fysieke als in economische, politieke en sociale zin’. Pels bepleit méér Europa teneinde beslissingsmacht over te hevelen van de naties naar de EU zodat de politiek weer grip krijgt op de economie. ‘Een Europese welvaartsstaat moet het beste van twee werelden combineren: de energieke vrijheid van het liberalisme en de sociale stabiliteit van de sociaaldemocratie’. (Liberales - 23/01/2015) Europese samenwerking is niet een doel op zich, maar een middel om tot méér welvaart, werkgelegenheid en veiligheid te komen.
- Volgens Bart Snels is de kern van het debat dat mensen de **grip op het leven** zijn kwijtgeraakt, en dus minder vrij zijn geworden. Voor Habermas is dat een reden om te pleiten voor een politieke unie. Europa is niet alleen een markt, maar moet een context scheppen waarin de bevolking weer invloed verwerft op de ontwikkeling van de samenleving. De vraag bij Habermas is: willen we democratisch worden bestuurd door een politieke Europese Unie of willen we overgeleverd blijven aan de grillen van de markt? Habermas wil het eerste, maar ziet daarbij wel degelijk het legitimiteitsprobleem van Europa en pleit daarom voor een Europese grondwet, waarin zowel natiestaten als Europese burgers een stem hebben. (Liberales - 15/11/2013)
- ‘Ik roep op voor een **waardegedreven politiek**, waarin structuren nooit een doel op zich zijn of louter een vergaarbak van macht. Een oproep om clichés en napraterij, lauwheid en participatie te overstijgen. Laten we de kracht van participatie van alle stakeholders in onze democratie versterken, burgers en politici, ondernemers en werkmensen, families, vrijwilligers en hun organisaties’. (Caroline Gennez, voormalig voorzitter sp.a in de Standaard)
- ‘Europa blijkt niet alleen **geen buffer** (of bescherming) te bieden **tegen globalisering**, maar bovendien de werking te belemmeren van de nationale staten, die tot nu garant stonden voor sociale bescherming en herverdeling. Een groot deel (van de bevolking) heeft daarom dat Europees project al opgegeven’. (Rik Van Cauwelaert - De Tijd - 6/04/2013)

- Volgens historicus Tony Judt: 'Zou het kunnen dat de ouderwetse natiestaat een betere vorm is om **gezamenlijke loyaliteit** te verzekeren, de minder-bedeelden te beschermen, een eerlijker verdeling van welvaart af te dwingen en compensatie te bieden voor ontwrichtende internationale economische ontwikkelingen'. (De Tijd - 5/01/13)
- Deze twee perspectieven gaan **kort door de bocht**: (1) niet alle natiestaten zijn even welvarend of performant; (2) de natiestaat zal niet verdwijnen en behoudt kerntaken; (3) een meerlagenbestuurssysteem kan de onderlinge verhoudingen verbeteren door convergentie, overleg en structurele samenwerking tot systemische kenmerken te verheffen.

Hoofdstuk 5 Welk federalisme voor UEF?

'Een top-down benadering die een politieke unie oplegt aan de Europese burgers, is fundamenteel ondemocratisch'
Mark Demesmaeker (LEP N-VA)

'We need more than ever to fight for a strong participative society. Where people know who they are and have a strong commitment with the values of freedom, social justice and development'
F. J. Quesado, GM of the Innovation and Knowledge Society in Portugal

- 'Een nieuw bestuursmodel voor Europa moet steunen op een aantal strategische voorstellen die een **nieuwe operationele agenda** vergen. Volgens Habermas moet Europa weten hoe het de bevolking op een positieve manier kan samenbrengen. Sociale cohesie is maar mogelijk door de positieve participatie van de bevolking. Deze participatie is des te noodzakelijker als een effectieve houding die de mobilisering van deze inspanning bevordert. (F. J. Quesado, GM of IKS in Portugal - New Europe - 21/10/2012)
- De federalistische voorstellen moeten beantwoorden aan **twee principes**: komen ze het individuele en het gemeenschappelijke belang ten goede en zijn ze rechtvaardig (vrij naar Claude Nijs in Liberales).
- 'Een **post-nationale revolutie** in Europa om een federale unie in het leven te roepen is een grootmoedige idee die kwetsbaar is, namelijk de publieke aanvaarding'. (Corine Cretu, LEP, soc - New Europe - 14/10/2012)
- Zie ook nummer 52, pagina's 12-14, in de Reeks 'Welk Europa?' met als titel 'Which strategy for UEF?', waar uitgebreid wordt ingegaan op de basisvoorwaarden die aan de grondslag liggen van het beoogde federalisme.

Hoofdstuk 6 Welke narrative voor een politieke unie in de eurozone?

Inleidende bedenkingen

- **Is een narrative (verhaal) nodig?** Zo ja, hoe gedetailleerd moet die zijn? Tot wie richt zich deze narrative?

- 'Je moet constant een **sterk en authentiek verhaal** kunnen brengen'. (Michel Deboeck, HR-consulent). Het verhaal moet inclusief zijn en niet een verzameling van losse eindjes. Zowel het verhaal als de communicatie errond moeten een **dynamiek op gang trekken** bij elke doelpubliek en bij de Europese beleidsvoerders.
- Een narrative schetst in ruwe trekken de situatie waarin we ons bevinden, toont de oplossingen (althans in grote lijnen) en de principes waarop de gedachtestroming is gebaseerd. **Elk Europees project** heeft een narrative nodig.
- **Narratives moeten kunnen concurreren met elkaar**. UEF ontbeert een coherente narrative die het publiek en de elite aanspreekt en hen toelaat zich te wapenen tegen egocentrische, nationalistische of regionalistische narratives.
- 'Onder de druk van nationalistische en populistische partijen staan steeds **méér burgers negatief tegenover de Europese Unie** en de Europese gedachte. Zij pleiten in min of meerdere mate voor een terugplooiën op de eigen natiestaat (of regio, nvdr), met eigen regels en soms voor een terugkeer naar de eigen nationale munteenheid. Nauwelijks de helft van de Europese bevolking is nog optimistisch over de toekomst van de Unie' stelt Dirk Verhofstadt. (in Liberales - 31/01/2015)
- 'De **lasten van de crisis** komen op de schouders van eenvoudige (werkloze, nvdr) mensen terecht en niet bij diegenen die de crisis hebben veroorzaakt. (...) Nu de nood aan federalisme toeneemt vallen nationalisme en populisme de grondslagen van democratie en stabiliteit aan in verschillende EU-lidstaten.(...) De nationale staat wordt in het nauw gedreven door Brussel en regionaal separatisme. De Europese burger zit vast tussen de federalistische retoriek en de wanhoop van het ogenblik'. (Corina Cretu)
- 'Een economisch en politiek **stelsel dat niets opbrengt** voor de meeste burgers is op termijn niet vol te houden. Waarschijnlijk zal het geloof in democratie en markteconomie verzwakken en zal de legitimiteit van de bestaande instellingen worden betwist'. (prof. Joseph. E. Stiglitz - New Europe - 13/01/2013)
- 'Europa wordt een **minder dynamisch continent met tragere groei**'. (Peter De Keyzer). Is dat het onvermijdelijke (nood)lot van Europa? Zeker niet. 'De recente golf van pessimisme over de Europese economie is overdreven, toch zal - als het beter gaat - de groei niet spectaculair zijn'. (vrij naar Bart Van Craeynest - De Tijd - 4/12/14) Suboptimalisering ontstaat door een gebrek aan structurele hervormingen en een gebrek aan politieke wil.
- 'Mensen willen **zelf hun leven vormgeven**. De uitdaging van de maatschappij bestaat er niet in om innovatie tegen te houden, maar om tijdelijke verliezers van de vooruitgang richting nieuwe sectoren te sturen door voortdurend hun vaardigheden bij te spijkeren'. (Peter De Keyzer, hoofdeconoom BNPParibasFortis - Vision - 1/2015).
- 'Als we de **externe kosten voor klimaat en milieu** in de fossiele brandstofprijzen verrekenen, zal blijken dat hernieuwbare energie wel degelijk de toekomst is. Daarom moeten we trachten nu een voorsprong te nemen met deze technologie. De Europese voorsprong op het gebied van hygiëne, monitoring en voedselveiligheid biedt ons voordelen op de wereldmarkt. (...) Het duurt misschien lang voor de vrees voor klimaatverandering ook leidt tot concrete daden, maar vroeg of laat grijpen we in. Met de internalisering van kosten (het doorberekenen van alle negatieve economische effecten

van de klimaatverandering), hogere prijzen voor fossiele brandstoffen en taksen op vervuiling kunnen we dat proces versnellen'. (Peter De Keyzer)

- '**Globalisering** is ook een verhaal van technologische ontwikkeling geweest, maar evengoed van politieke en economische keuzes, van successen en evengoed van hybris en van foute inschattingen. (...) Politieke en economische beslissingen zijn niet enkel van belang voor de hedendaagse politiek, het zijn ook ethische keuzes', stelt Hugo Van de Voorde, historicus. (Uit 'Naar één wereld - de drie stappen van de globalisering - 16de-21ste eeuw)
- 'In verband met de **klimaatverandering** is niemand erin geslaagd om de politiek en het grote publiek ervan te overtuigen dat onze samenleving op een ramkoers zit met een ijsberg', stelt Floris van den Berg. 'Alle kennis is ruimschoots en op tijd voorhanden en er wordt niks ondernomen. Knowledge did not translate into power. (Liberales - 27/03/2015)
- 'Europa moet een **Copernicaanse revolutie** doorvoeren: overstappen van een 'permissieve consensus, die niet meer volstaat, naar een krachtige interactie tussen de leidende feitelijke oligarchie en een burgercollectief dat zich nog in embryonale staat bevindt. De integratie via de markt en het recht hebben hun voortgangspotentieel uitgeput en hun limieten bereikt: noch de interne markt, noch de euro hebben de heterogeniteit van de economische structuren, geïllustreerd door inflatie- en groei-verschillen binnen de eurozone, overwonnen'. (Pierre Defraigne, directeur exécutif de la fondation Madriaga-Collège d'Europe - Le Monde 13/09/2011)
- 'De **politieke integratie moet de taak nu overnemen**. Weliswaar is de tijd voor politieke eenwording niet gunstig. Ze botst met populistische en eurosceptische reflexen, zonder te gewagen van 'vermoeidheid ten aanzien van een grondwettelijk debat'. Maar de feiten zullen zoals altijd een democratische confrontatie opleggen over alternatieve projecten - op Europees niveau - over een sociaal model, de ecologie, de internationale betrokkenheid en de autonomie van het buitenlandse- en defensiebeleid. De crisis zal een sterke druk uitoefenen en het zal duidelijk worden dat het institutionele zijn plaats moet opeisen als instrument voor een project, en niet als een doel ervan'. (Pierre Defraigne)
- 'Europa moet het **voorwerp van tegenspraak** worden omdat Europa een plaats is waar de macht zich bevindt. Ver van Europa te verzwakken zal deze tegenspraak Europa sterker maken. Debat en democratische strijd zijn onontbeerlijk om een bewustzijn en een eigenaarschap van een beschavingsmodel te creëren'. (Pierre Defraigne)
- Een **generatieconflict moet worden vermeden**. Toch ziet het naar uit dat dit conflict door de huidige - kortzichtige - generatie niet wordt voorkomen. Zie de schuldenberg, de klimaatbescherming en de vergrijzing. Het is alsof de huidige generatie de toekomst van haar kinderen en kleinkinderen hypothekeert om haar eigen uitboljaren veilig te stellen. De overdracht van aangepaste waarden en normen van de oudere naar de jongere generatie gebeurt op een ontoereikende wijze. Velen betwijfelen zelf of het wel zin heeft om waarden en normen over te dragen. Waartoe baat dat keurslijf? Welke referenties en ijkpunten zullen onze kinderen en kleinkinderen nog hanteren? De huidige generatie stelt zich meestal individualistisch, egocentrisch en egoïstisch op. De volgende generaties zullen dat bitter verwijten aan de generaties die hen voorgingen.
- **Welke trends voor de toekomst?** Voor welke groepen in de (westerse) maatschappij zullen die min of meer gelden? Zijn die verschijnselen diepgaand genoeg om de maatschappij merkbaar te wijzigen? Hoe groot is het deel van de bevolking dat de

nieuwe trends wil en kan negeren? Dat is zeker niet voor alle nieuwe ontwikkelingen zo. Hoe groot mogen de breuklijnen tussen de generaties worden? Zullen onze kinderen en kleinkinderen nog kunnen aanspraak maken op dezelfde welvaart en geluk als deze die de huidige generatie gulzig opsoupeert?

- Volgende schets geeft hierop een onvolledig antwoord. Toch is het interessant omdat het vooral de jongere generaties aanbelangt. Enkele trendwatchers kwamen tot volgende bevindingen. Ze verwijzen 'naar **onderstromen in de samenleving**, waaruit oppervlakkige manifestaties kunnen opborrelen die heel contradictorisch zijn. De kernbegrippen zijn klein, echt en samen. (...) Jongeren zijn trendy, maar dat betekent niet dat zij adept zijn van de nieuwste kledinglijnen of gretig verse hightech uitproberen. De technocratische wereld waarin de jongeren leven, met zijn automatisering, jachtigheid, globalisme en onpersoonlijkheid, willen de jongeren steeds meer compenseren door precies het tegenovergestelde te zoeken. Mensen willen hun plaats goed kennen en grijpen terug naar familiewaarden, het kleinschalige, thuis, de goede gezondheid. Ze willen de tijd terugnemen. Recycling wordt aangevuld door upcycling. Het merk is niet meer heilig, het moet toegevoegde waarde hebben. Door een samenspel van diversiteit, collectief denken, de geweldige push die schaarste opwekt en de kansrijkdom luidt het motto dat er meer geïnnoveerd moet worden voor minder geld en voor meer mensen. Is de hang naar eenvoud, stilte, traagheid, direct contact geen variant op hippie-credo's als 'small is beautiful' en 'less is more'? We leven globaal, immer verbonden, 24 uur. De huidige verzuchtingen zijn geen nostalgie naar vroeger, maar een toekomstgerichte drang om het anders te doen. De mensen zoeken niet naar het minimalisme van de hippies, maar ze willen gewoon bewust kiezen. De jonge mensen weten dat 'hun erfenis verkwanseld is', maar geloven dat ze er iets kunnen aan doen. Ze tellen het nu-gevoel van de punker op bij het wij-gevoel van de hippie. Voor beiden is de wereld maakbaar. Maar opgepast: het moet van onderuit opborrelen, niet van hogerhand worden opgelegd'. (De Standaard - P. Vantuyghem -13/12/2012)

Een poging tot omschrijving van een narrative

- Twee narratives zullen worden vergeleken. In de **eerste algemene narrative** wordt met geen woord verwezen naar een goed en aangepast bestuur, of naar een federale finaliteit. De specificiteit van het Europese project wordt niet toegelicht. Alleen worden waarden belicht. Is dat voldoende? Is deze uiterst vage formulering bedoeld om tegenstrijdige stromingen samen te houden?
- De **federalistische versie**, waarin verschillende strekkingen zijn vertegenwoordigd, moet de effectieve potentie van haar federalisme verduidelijken. Deze federale narrative heeft een positieve boodschap en biedt een hoopvol langetermijnperspectief.
- Op 28 februari 2014 werd de eerste **algemene narrative** in Berlijn voorgesteld, met de naam 'Narrative for Europa'. Een comité samengesteld uit artiesten en wetenschappers werkten er een jaar aan. Commissievoorzitter Barroso verleende zijn morele steun. Die (ingekorte) narrative luidt in het Engels:
 - * 'Europe is a state of mind formed and fostered by its spiritual, philosophical, artistic and scientific inheritance, and driven by the lessons of history (...)'.
 - * 'Europe is a state of mind that goes beyond a grouping of nation states, an internal market and the geographical contours of a continent. Europe is a moral and political

responsibility, which must be carried out, not only by institutions and politicians, but by each and every citizen (..)'.

- * 'Europe is a state of mind shared by citizens across the continent. The students, researchers, scholars, artists, professionals and politicians who live, work, think and journey across national borders, do so in order to deepen and expand their knowledge, unleash their creativity, and widen their opportunities'.
- * 'Europe needs brave, imaginative and enlightened political leaders, who speak and understand the language of Europe as a political body, animated and energized by culture.'
- * 'Europe also needs artists and scientists, educators and journalists, historians and sociologists, entrepreneurs and civil servants who are prepared to move beyond the comfort of their autonomy to take on new responsibilities towards Europe as a political body'.
- * 'Finally Europe needs citizens to raise their voices and to take part in the European public space of debate by sharing their stories and concerns. These narratives will tell the story of what it means to be a European in the 21st century'.

(New Europe - Jimmy Jamar, hoofd van de Vertegenwoordiging van de Eur. Com. in België - 9/03/2014)

- Een ontwerp van narrative, die een **post-nationale federale finaliteit** en de burger centraal plaatst, kan als volgt gaan:

- * *Een lange en rijke wordingsgeschiedenis is de grondslag voor de huidige en specifieke Europese waarden en normen. Deze waarden staan heden onder geweldige druk.*
 - * *De politieke en socio-economische ontwikkelingen in Europa hebben een dusdanig kritisch punt bereikt dat een herbronning en een heruitvinding van de toekomst van Europa bovenaan de orde van de dag moet staan. Uitstel van hoogdringendheid verzwakt Europa, wat strijdig is met het algemeen en het individueel belang.*
 - * *Europa bevindt zich op een punt waar verschillende scenario's mogelijk zijn. Een keuze moet bewust worden gemaakt en mag niet steunen op irrationele motieven.*
 - * *De lidstaten verdedigen vooral (en soms alleen) hun nationale belangen. Die houding verlamt de Europese Unie of de eurozone. Intergouvernementele bestuur ontzegt Europa noodzakelijke samenwerking. Dat bestuur is onaangepast en geeft de bevolking van Europa niet waarop het recht heeft: goed en effectief bestuur.*
 - * *Effectief bestuur voor Europa vergt een breuk met het intergouvernementele en het pre-federale bestuur. Een doelmatig multilevel bestuur vergt een volledig nieuwe bestuursvorm met gedeelde soevereiniteit, subsidiariteit, complementariteit, eenheid van optreden, effectiviteit en geïnstitutionaliseerd overleg. Alles steunt op legitimering en transparantie. Europese federalisten verwerpen centralisatie van het Europees bestuur.*
- *Europese federalisten zijn ervan overtuigd en tonen dat ook aan, dat een geschikte post-nationale en federale bestuursvorm veel meer kans op een geslaagd politiek en maatschappelijk project voor de toekomst heeft.*
- * *Die voorgestelde bestuursvorm moet de weerspiegeling zijn van de basiswaarden en normen in Europa, evenals van beproefde bestuurspraktijken. De gewenste Europese bestuursvorm kan nooit een kopie van bestaande systemen zijn.*

- * *Een werkzaam nieuw maatschappelijk en politiek project voor Europa zal een aangepaste houding van de bevolking ondersteunen en versterken.*
- * *De bevolking vraagt om meer inspraak en legitimatie van bestuur. Deze wens zet de bevolking aan tot veel méér betrokkenheid en participatie in dat bestuur. De nieuwe bestuurlijke organisatie van Europa kan slechts slagen dank zij een grotere inbreng van 'onderuit'. Dat vraagt om individuele aanspreekbaarheid, kennis van Europa en actiebereidheid, en een middenveld dat een grotere rol wil spelen. Het nieuwe politieke en maatschappelijke systeem moet die participatie faciliteren.*
- * *Een grotere betrokkenheid van 'onderuit' kan maar ontstaan als de bevolking weet waarover 'Europa gaat'. Het onderwijs moet hier zijn opvoedkundige rol vervullen. Een zogenoemde 'lagere consensus over Europa' mag geen rechtvaardiging zijn om de duiding over de Europese integratie te verwaarlozen. Duiding gaat uiteraard verder dan een steriele beschrijving van (achterhaalde) instellingen en procedures.*
- * *De bevolking en de politici hebben angst voor verandering. Zal het verworvene niet in het gedrang komen? De bestuurlijke hervorming, evenals de aanpassing van de paradigma's van onze hedendaagse maatschappij, zijn slechts de weerspiegeling van een normale aanpassing waaraan onze voorouders ook niet konden ontkomen. Angst is een slechte raadgeefster, want die houding hypothekeert een gezamenlijke toekomst. Het westen, inclusief Europa, heeft geopolitiek reeds veel macht en invloed ingeboet. Deze neergang hoeft zich niet fataal te voltrekken als er gepast wordt gereageerd. De overheid zal die aanpassing niet alleen kunnen verwezenlijken. Iedereen zal zijn of haar persoonlijke verantwoordelijkheid moeten nemen*
- * *De bevolking wenst intuïtief een ander bestuur. Hoe, dat weet ze niet. De politieke partijen onthouden zich van stellingname omdat het 'electoraal niets opbrengt'. De media hebben hun Europa-redacties afgebouwd, want er gebeurt zo weinig dat het bespreken waard is. Anderzijds neemt het aantal opinievormers toe die klare toekomstgerichte meningen over een federaal Europa formuleren. Dat is stimulerend, maar onvoldoende. Grote media-hefbomen moeten zich op het thema van de 'aanpassing van Europa' storten met de 'juiste' argumenten. Het publieke debat moet starten en moet inhoudelijk van hoge kwaliteit zijn.*
- * *De Europese integratie, met een post-nationale federalistische inslag, is daarom zeer belangrijk voor alle stakeholders. Iedereen heeft baat bij een federale, democratische en gelegitimeerde bestuursvorm en bijhorend maatschappijproject.*
- * *Verder moeten nog worden behandeld: milieu, het sociale, binnenlandse zaken, extern beleid, defensie, handel, energie, voltooiing van de interne markt, vergrijzing, generatieconflict, grondwetgevend project en grondwetgevende vergadering, een Europese publieke ruimte, een Europese publieke opinie en het wij-gevoel/betrokkenheid (ownership). En zo voort.*

Strategische keuzes voor de Europese federalisten

- Doorlopend worden de begrippen **tactiek en strategie door elkaar gebruikt**. Dat schept verwarring. Strategie gaat over een langetermijnvisie, terwijl tactiek de dagelijkse neerslag is van strategie en van objectieven. Een lijst in elk domein illustreert de verschillen. Verder wordt nog ingegaan op kortetermijn tactische doelstellingen.

Strategische keuzes en stellingen van UEF

Uitgangspunten

- UEF moet **een strategie formuleren** met een parcours om het einddoel te bereiken.
- De **toekomstvisie** van UEF moet zowel een nieuw maatschappelijk project als een consequent politiek project omvatten.
- De **formulering** van een democratische en federale post-nationale **bestuurs- en maatschappijmodel** moet van bij de start af gelden als een algemene marsrichting voor UEF.
- UEF formuleert, keurt goed en verspreid, zo snel mogelijk, een aantal **fundamentele teksten** waarover overeenstemming is: missieverklaring, gemeenschappelijke uitgangspunten, visie, strategie, langetermijnobjectieven, operationele principes en een narrative.
- UEF-voorstellen mogen zich niet beperken tot het institutionele alleen. Ze moeten ook **maatschappelijke en democratische waarden** aanreiken. Deze waarden zijn de grondslag voor de heroprichting van de EU of alleen in de eurozone.
- Een **Europa voor en door de Europese burgers** is het doel van een nieuw politiek systeem (democratisch, gelegitimeerd en effectief) en een maatschappijmodel voor Europa, waarin participatie van de burger en transparantie belangrijke kenmerken zijn.
- UEF geeft invulling aan het proces van beïnvloeding van de opvattingen en attitudes van doorslaggevende groepen in Europa ten aanzien van een lang institutioneel hervormings- proces, via **geleidelijke en duidelijke tussenstappen**.
- UEF kiest voor een **gedifferentieerde ontwikkeling** in Europa omdat het niet anders kan. Tegenstrijdige objectieven onder de Lidstaten leiden tot immobilisme en achteruitgang. Met enerzijds die Lidstaten die opteren voor het behoud van intergouvernementele samenwerking en anderzijds zij een combinatie eurozone en politieke unie wensen. UEF heeft ook een visie voor die Lidstaten die niet participeren in het eurozone-project.
- UEF richt zich **prioritair tot diegenen** die de Europese integratie begrijpen, ermee vertrouwd zijn, de boodschap helpen ingang vinden, en tenslotte diegenen die beslissen over de toekomst van Europa.
- UEF benadrukt de **positieve dynamiek** van het Europees post-nationale federalisme.

- UEF mag zich **niet alleen tot volwassenen** richten. Jongeren zijn een belangrijke schakel in een vernieuwing, waarvan ze later de uitvoerders worden. Investeren in hen is nodig om continuïteit te verzekeren. UEF moet er toe bijdragen dat het onderwijs, in alle graden, optreedt bij de voorbereiding van de jeugd op haar toekomst.
- Richt UEF zich als **lobbyist** in een lange overredingscampagne alleen tot hen die samen de 'federalisering in Europa' mee kunnen helpen realiseren? Of profileert UEF zich als een **volksbeweging**, die haar invloed ontleent aan een significante ondersteuning uit brede lagen van de bevolking en zodoende druk kan uitoefenen op de beleidsverantwoordelijken in Europa. Een keuze houdt rekening met de beschikbare of mobiliseerbare interne actiecapaciteit. Is een beetje van elk profiel samen wel goed genoeg?
- Moet UEF een **zweepgroep** worden die met opgemerkte standpunten aandacht en belangstelling wekt? Hiermee wordt een saai en oninteressant image vermeden.

Strategische doelstellingen

- Elk belangrijk doelpubliek moet worden overtuigd van de **urgentie en de pertinentie** van de uitgangspunten, de objectieven en de voorgestelde institutionele hervorming van UEF.
- Elke meebeslisser over de toekomst van Europa moet worden overtuigd de voorstellen van UEF **om te zetten in effectieve hervormingen** of die publiek te promoten.
- **Aanvaarding door** de politieke partijen en Europese besluitvormers van: (1) een institutionele hervorming met een handelingsbekwame regering voor de EU of voor de eurozone alleen; (2) een Europees Parlement op gelijke voet met de Europese Raad, die een Senaat wordt, in de eurozone; (3) multilevel-bestuur in de EU of de eurozone alleen.
- UEF moet **krachtige hefboomen mobiliseren** om zijn invloed te laten gelden.
- Deze hervorming heeft maar effect als UEF erin slaagt **vastgeroeste opvattingen** te doorbreken in eigen schoot, in de politiek en in de maatschappij. 'Hoe kan UEF zijn omgeving op sleeptouw kan nemen om naar een shared value model te co-evolueren'. (vrij naar Drs. Wouter Van Bockhaven - Alechia, 10/2012)
- Het **echte politieke spel** speelt zich af tussen de effectieve Europese machtshebbers en tussen democratische hervormers die zich beroepen op een post-nationaal federalisme.

Hoofdstuk 7

Tactische overwegingen

Uitgangspunten

- Een motief om de **hoogdringendheid** aan te tonen bij het nemen van politiek initiatief, is de mogelijke snelle toename van het aantal eurosceptici/eurofoben. Zodra die een blokkerende minderheid of meerderheid verwerven, zullen zij elke politiek initiatief naar een politieke unie de pas kunnen afsnijden. De tijd van handelen is nu aangebroken.

- De **juiste of de foute perceptie** door de beoogde doelgroepen is bepalend voor een doorbraak van UEF.
- UEF moet worden geassocieerd met de **boodschap van pertinente verandering**.
- UEF moet **als eerste** pertinente voorstellen formuleren, zo niet kan het de politieke agenda in Europa niet beïnvloeden.
- UEF moet het **standpunt van de bevolking** vertolken. UEF moet dat duidelijk tonen. Naast institutionele materies zijn er ook de persoonlijke belangen, de ethiek, de burgerlijke waarden, empathie en de sociale dimensie die aan bod moeten komen.
- UEF distantieert zich van het **kille en hardvochtige imago** van Europa. Die perceptie moet zo nodig worden bijgestuurd. De voorstellen van UEF zijn een eigen verdienste en verschillen van officiële Europese standpunten (en een ander doel dienen).
- Voor elke idee die UEF lanceert moet van bij de start **een draagvlak** worden gecreëerd.
- UEF zal geloofwaardigheid winnen door een uitgesproken **onafhankelijk imago** te ontwikkelen. Zonder uitgekende politieke marketing zal dat niet lukken. UEF moet een (geoliede) politieke marketingmachine worden en gratis (extern) advies inwinnen.
- De **keuze van de juiste hefboomen** is belangrijk. Welke hefboomen aanwenden om met beperkte middelen een maximum effect te genereren? Een hefboom die wel eens wordt verwaarloosd: simultaan éénzelfde boodschap verspreiden in heel Europa.
- Het is essentieel om de **juiste vragen** in de juiste volgorde en op het juiste moment te brengen. Deze voorwaarde kan worden ingelost als UEF zijn denkstappen systematisch onderbouwt. De formulering van een **coherent denkkader** telt 7 stappen, af te leggen in een bepaalde volgorde en niet andersom: (1) missieverklaring UEF; (2) gezamenlijke uitgangspunten van UEF; (3) UEF-visie met een geformuleerd einddoel; (4) UEF-strategie om het einddoel te bereiken; (5) langetermijn-objectieven UEF; (6) operationele principes van UEF; (7) UEF-actieplannen op korte termijn.
- UEF moet zich mentaal inleven in zijn doelpubliek. Zonder die **empathie** kan UEF nooit doordringen bij de nuttige en belangrijke personen die de langetermijndoelstellingen van UEF kunnen helpen realiseren. Een egocentrische opstelling is ongeloofwaardig.
- **Welke basisvragen** kunnen de boodschap van UEF ondersteunen:
 - (1) **Wat gaat er fout** en waarom? Welke institutionele en politieke crisis is er in Europa?
 - (2) **Wie is aansprakelijk** voor de huidige patstelling? Niet de schuldigen blameren, wel een concrete remediëring formuleren. Hen aanspreken op hun verantwoordelijkheidszin, die instaan voor de langetermijnkeuzes van Europa. Kunnen hervormen en dat mandaat niet aanwenden in het algemeen belang, ontnemt die personen deze exclusieve bevoegdheid.
 - (3) **Alle stakeholders van de EU samen** moeten hun gemeenschappelijke toekomst inhoud en vorm geven. Dat betekent dat ze belangstelling en openheid van geest voor Europa tonen en de eis voor méér politieke inspraak delen.

(4) In deze moeilijke tijden is het **Europees post-nationalistisch en federalistisch perspectief** het enige dat zoveel hoop en perspectief kan bieden. Een (beperkte) economische heropstart is niet het antwoord, wel een adequaat politiek antwoord.

- Een **versnelde toegang** tot doel- en algemeen publiek kan worden bereikt door diegenen te bereiken die: (1) reeds positief ingesteld zijn t.a.v. de Europese integratie; (2) een positieve invloed kunnen uitoefenen op een ruimer publiek, en (3) de nodige kennis over de Europese integratie bezitten en die kunnen overdragen.
- UEF moet de inhoud van zijn communicatie **vastknopen aan de Europese politieke actualiteit** (bijvoorbeeld de Europese Raadsvergaderingen). Zowel ervoor, door legitieme verwachtingen te formuleren, als erna door een gemotiveerd oordeel te vellen over de beslissingen van de Europese leiders.
- UEF kan het **publieke en inhoudelijke debat** aangaan zodra het zelf voldoende concrete, coherente, diepgaande en projectmatige voorstellen heeft geformuleerd.
- Moet UEF een aantal **paradigma's van de politieke partijen** overnemen om 'salonfähig' te zijn in de ogen van die partijen? De politieke partijen zullen, hoewel ze in vele aangelegenheden tekortschieten, nog lang het laatste woord hebben. Is hier opportunisme nodig, of is een principiële houding van UEF aangewezen?
- Een **toekomstvisie voor Europa moet worden onderwezen**. Het onderwijs beperkt de sensibilisering vooral tot milieubescherming en mensenrechten. De Europese integratie, als ingrijpendste maatschappijproject voor Europa, moet worden geduid in de school. Er zijn vele taboes en misverstanden over Europa. Uitdagingen voor Europa, burgerzin en legitieme en democratische verwachtingen moeten ter sprake komen. Europa is geen kortstondige bevlieging. Integratie is het uitgangspunt voor een nieuw Europa.
- De politieke voorstellen van UEF zullen **nooit in één hervorming** worden gerealiseerd. UEF moet de verschillende stadia (met variabele uitvoeringstijd) inhoudelijk bepalen. Na elke significante officiële politieke stap bepaalt UEF zijn volgende tussenstap(pen).
- Als UEF een plan A formuleert, moet het **tegelijktijd een Plan B** klaar hebben om snel te kunnen reageren. Dat is geen zwakte-erkenning, maar geeft blijk van slagvaardigheid.
- De verschillende actiemethodes moeten telkens worden afgewogen tegen het verwachte effect. Zij die het **best meetbare effect** hebben moeten worden toegepast.
- UEF moet proberen de **beste experts te interesseren** voor zijn werking, of ten minste rond zich te scharen om samen bepaalde aspecten van het Europese project te onderzoeken (soms is een goede status questionis voldoende). Het resultaat van deze samenwerking kunnen ze publiek maken.
- **Samenwerking met andere stromingen** binnen de ruime Europees federalistische gedachtestroming is een noodzaak. Deze strekkingen moeten samen minimum objectieven onderschrijven. Verschillende combinaties zijn mogelijk: (1) gelijklopende uitgangspunten, maar behoud van het intergouvernementele model (Unie van natie-staten); (2) gelijklopende uitgangspunten, maar pleiten voor een Federatie van natie-staten; (3) gelijklopende uitgangspunten en delen een post-nationaal federalisme. Vraag is hoever die uiteenlopende strekkingen doelmatig kunnen samenwerken.

- **Moet de profilering van UEF in de secties** of regio's of lidstaten eenvormig zijn? Dat is het dilemma tussen een eenheidsidee en spontane diversiteit. UEF moet hierop duidelijk antwoorden. De deelgenoten van UEF moeten samen een minimum delen.
- Dikwijls worden politieke **voorstellen uit opportunistische overwegingen gemaakt**. Intern moet duidelijk zijn wanneer het om opportunistische of om maximum doelstellingen gaat.
- Geen enkele actie of campagne zal worden gelanceerd zonder hiervoor **vooraf de objectieven** te hebben geformuleerd.
- Nog **andere operationele aanbevelingen** werden geformuleerd in nummer 53 van de Reeks 'Welk Europa?' op pagina's 10-12.

Kortetermijndoelstellingen

- De **hoogdringendheid** associëren met institutionele hervormingen.
- Het **eisenpakket stapsgewijs opbouwen**.
- Voor de periode van de volgende twee tot vier jaar kunnen volgende **korte termijn politieke doelstellingen** worden weerhouden: (1) voltooiing van de eurozone; (2) invoering Europese economische regering voor de EU, of ten minste voor de eurozone; (3) méér bevoegdheden voor het Europees Parlement om de institutionele hervorming van de EU resp. eurozone mee te bepalen; (4) aanzet tot méér Europees sociaal beleid; (5) aanzet tot méér gecoördineerd Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid; (6) aanzet tot een Europese energiemarkt; (7) vervollediging van het immigratie- en asielbeleid; (8) eigen budgettaire inkomsten voor de EU of voor de eurozone.
- De **interne versterking van UEF**, zowel van het internationaal secretariaat als van secties, moet tegen 2019 goed gevorderd zijn. Er zijn twee opdrachten: de versterking van de secties (aantal operationele functies) en een grote toename van het aantal leden.
- Als na een observatieperiode blijkt dat de **actie ontwikkeld door de lokale secties** niet de verwachte resultaten oplevert, moet eruit worden geconcludeerd dat het internationaal secretariaat verder moet worden versterkt.
- **Nuttige netwerkvorming van UEF** moet voor 2019 concrete vormen aannemen. De sociale media moeten een groeiende rol beginnen te spelen binnen de communicatie van UEF.
- UEF moet bepalen welk **minimumeffect** het wil bereiken tegen 2019.
- **Vruchteloze pogingen** om het Europese project te promoten moeten stoppen. Namelijk pogingen die geen rekening houden met de gemeenschappelijke uitgangspunten of ie niet het resultaat genereren dat overeenstemt met de gestelde doelen.
- **Geen enkele strekking/sectie** van de Europese federalisten mag een andere dwarsbomen zijn opvattingen kenbaar te maken. UEF aanvaardt afwijkende opvattingen.

- Europese federalisten passen op hun interne werking federale principes toe.
- **Alleen Europese beleidsdomeinen** behandelen is ontoereikend voor UEF. Ook de gemeenschappelijke uitgangspunten, objectieven en de prioriteiten moeten aandacht krijgen. Bij elke concrete actie worden voorafgaandelijk de zeven stappen doorlopen, die in nummer 53, in de Reeks 'Welk Europa?', op pagina's 3 en 4, worden opgesomd.
- **Communicatie via sociale media** ligt in het bereik van UEF. Hiermee wordt het contact met voor- en tegenstanders levendig gehouden. De kwaliteit van die communicatie moet hoog zijn om een positieve attitudewijziging mogelijk te maken in Europa.
- Het is mogelijk dat **niet alle eurozone Lidstaten** zullen meestappen in een politiek project. Het initiatief tot het samenroepen van een aparte Conventie (buiten de EU) kan uitgaan van de stichtende Lidstaten van de EGKS en richt zich vooral tot de andere belangstellende Lidstaten van de eurozone. Voor niet-deelnemende euro-landen moet een speciaal statuut worden ontwikkeld.
- Een **open-visier-scenario voor UEF** kan opgebouwd worden op basis van volgende redenering. Het einddoel, namelijk een post-nationaal federaal model wordt meteen geformuleerd en vertaald in wetsteksten en zo snel mogelijk geratificeerd. Tegelijkertijd worden bindende interimobjectieven geformuleerd (met tijdsas) die tot hetzelfde eindresultaat leiden. Die geleidelijke tenuitvoerlegging moet de betrokken nationale regeringsleiders vertrouwen geven. Naar de publieke opinie en naar de ondernemerswereld toe zal dit toekomstperspectief zo veel vertrouwen scheppen dat de Europese economie en tewerkstelling er alleen maar goed bij kunnen varen. Zie de invoering van de EGKS en de Gemeenschappelijk Markt tijdens de 'gouden jaren zestig'.

Concrete voorstellen

- Een **Werkgroep 'Perspectieven'** (WGP) binnen het FC van UEF' zal naast het PC-Strategie worden opgericht. PC-strategie (de naam dekt niet de lading) gaat enkel over de standpunten van UEF over het Europese beleid. WGP gaat over toekomstprojecties en strategisch inhoudelijke aspecten. Beide domeinen combineren overschrijdt de capaciteit van één politiek comité (PC) en vergen ten andere een volledig verschillende invalshoek. Beide groepen ontwikkelen een werkplan op basis van de UEF-prioriteiten.
- Jaarlijks wordt **ten minste één FC-vergadering** opdragen aan de studie van de strategie van UEF, eventueel ook gekoppeld aan de tactiek. De tussentijdse resultaten van de vergaderingen en reflecties van de WGP worden dan besproken en geconsolideerd.
- In **één of twee ontwerp-resoluties** worden fundamentele teksten voorgelegd aan PC3 en later aan het FC. De bespreking kan over verschillende vergaderingen lopen.
- Zoals voor de collectieve klimaatclaim in Nederland, kunnen UEF/Europese militanten hun respectievelijke regeringen voor de rechter halen voor een falend beleid. Een goed initiatief bestaat erin door een aantal **goed voorbereide schijnprocessen** maximale publieke aandacht te trekken op UEF en zijn secties.

Bijlage 1: **Communicatiestappen** (schematisch/vereenvoudigd)

a-b-c: drie verticale rubrieken, namelijk. motieven, uitgangspunten en voorstellen

	<i>Motieven UEF</i>	<i>Uitgangspunten UEF</i>	<i>Voorstellen UEF</i>		
a. KENNIS, ONTVANKELIJKHEID resp. ACCEPTATIE					
a1	Toppolitici/experts e.a. vertrouwd met kunnen begrijpen redelijk rationeel mogelijk geïnteresseerd	niet vertrouwd met kunnen begrijpen redelijk rationeel mogelijk geïnteresseerd	niet bekend kunnen begrijpen redelijk rationeel moeilijk te overtuigen		
a2	Geschoold alg. publiek weinig bekend met doet weinig moeite redelijk irrationeel weinig geïnteresseerd	onbekend doet weinig moeite redelijk irrationeel weinig geïnteresseerd	onbekend doet weinig moeite redelijk irrationeel moeilijk te interesseren		
a3	Ongeschoold publiek weet niets begrijpt niet zeer irrationeel argwaan/vooroordelen	weet niets begrijpt niet zeer irrationeel argwaan/vooroordelen	weet niets begrijpt niet zeer irrationeel argwaan/te moeilijk		
b. DOEL van COMMUNICATIE door UEF					
b1.	Toppolitici/experts toon alternatief UEF	toon alternatief UEF	schep belangstelling		
b2	Geschoold alg. publiek toon alternatief UEF verminder vooroordelen	toon alternatief UEF alg. en individueel belang	Europa voor de burgers dam tegen populisme		
b3.	Ongeschoold publiek verminder vervreemding vooroordelen aanpakken	alg. en indiv. belang centraal vooroordelen aanpakken	Europa voor de burgers dam tegen populisme		
c. INTERESSE van elke DOELGROEP in Europese integratie?					
c1.	Toppolitici/experts weinig	weinig	eventueel		
c2.	Geschoold alg. publiek eventueel	weinig	eventueel		
c3.	Ongeschoold publiek bijna niets	bijna niets	bijna niets		
d. HEFBOMEN van COMMUNICATIE van UEF					
	<i>Hoe?</i>	<i>Kans op effect</i>	<i>Wanneer?</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Focus</i>
d1.	Toppolitici/experts directe communicatie	redelijk beperkt	verband met actualiteit	regelmaat	groot
d2.	Geschoold alg. publiek kwal-massa en sociale media	zeer beperkt	verband met actualiteit	lager	minder
d3.	Ongeschoold publiek massa-media	uiterst beperkt	verband met actualiteit	nog lager	laag

Bijlage 2: **Meerlagig interagerende factoren bij de formulering van een thematische campagne** (voorbeeld - 1 jaar geldig- tactische invulling - volgorde)

Huidige toestand

- gebrek aan politiek initiatief door de Europese leiders (ontbrekend gevoel van hoogdringendheid)
- afbrokkelende consensus in de publieke opinie voor het Europees project en een gevoel van onmacht
- een deel van de bevolking ziet in dat een aanpassing op Europees niveau nodig is, maar weet niet hoe of waarom
- een deel v/d publieke opinie is open voor sectorale veranderingsprogramma's, zoals klimaatbescherming of mensenrechten, waarin concrete actiemomenten worden onderbouwd door zeer ruime doelstellingen
- een deel v/d publieke opinie roept om méér participatie, raadpleging en legitimiteit in Europa

Komende politieke evenementen

- april-top over migratie met voorstellen van de Europese Commissie, juni en oktober 2015-toppen over het Vier-voorzitters-rapport van december 2012 en het EP-institutioneel-comité-rapport over de versterking van de eurozone
- een voorstel van de Europese Commissie inzake een Europees energiebeleid
- een voorstel van de Europese Commissie inzake het asiel- en migratiebeleid

Huidig politiek streven van UEF

- de Griekse crisis tot ieders bevredigend oplossen, als voorbeeld van goed bestuur in Europa
- in de eurozone een fiscale, sociale- en politieke unie tot stand brengen
- de samenroeping van een Grondwettelijke Conventie voor Europa uitlokken en faciliteren
- de voltooiing van de Interne Markt in een hogere versnelling brengen
- de geleidelijke communautarisering van het Buitenlands- en Defensiebeleid voor Europa bevorderen

Thema's voor UEF

Welke prioritaire thema's dienen de belangen van de bevolking best:

- een economische regering en toegenomen legitimering in de eurozone
- de samenroeping van een Grondwettelijke Conventie en een open agenda (mandaat en doelstellingen)
- gelijktijdige vooruitgang in defensie en veiligheidsaangelegenheden (bescherming van de burgers)
- een Europees energiebeleid (energie-onafhankelijkheid, energienetwerken en energiemix)
- het migratie- en asielbeleid van Europa versterken en harmoniseren
- buiten de beperkingen van de Europese verdragen gaan om te doen wat institutioneel nodig is

Communicatie-doelstellingen van UEF

UEF laat de doelgroepen in de publieke opinie verstaan dat:

- hoogdringendheid voor alle voorgaande beleidsdomeinen geldt
- het huidige Europese politieke systeem een stapsgewijze institutionele aanpassing belet
- kleine aanpassingen aan dit systeem de huidige en toekomstige noden nooit zullen beantwoorden; politiek immobilisme zeer schadelijk is voor Europa; bevoegdheden teruggeven aan de natie-staten is niet realistisch; de onoplosbare crises illustreren de noodzaak van een diepgaande institutionele hervorming
- Europese burgerlijke waarden de grondslag zijn van de komende institutionele hervorming(en)

Praktische aanbevelingen aan UEF

- indien apart behandeld zijn voorgaande thema's samen te omvangrijk voor UEF, daarom dringt een dosering en groepering van deze thema's zich op
- specifieke communicatie of technische materies zullen niet aan bod komen, tenzij de specifieke doelstellingen van UEF dit vorderen
- vereenvoudiging van het programma van UEF, dat emotioneel en technisch snel overladen kan worden, moet de toegang tot de verschillende groepen in de publieke opinie vergemakkelijken

Wat is ESIC?

In 1963 richtten Europese federalisten te Antwerpen het Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC) op, na 2 succesvolle deelnames aan de Vrije Europese verkiezingen van het Congres van het Europese Volk. Werking van ESIC: bibliotheek-documentatiecentrum over Europese integratie en federalisme, 2 publicaties, activiteiten met hogeronderwijsstudenten en volwassenen, zoals in 'Café-Europa' (c) en in de cyclus 'Federalisme, Democratie, Europa' (c). Educatieve activiteiten, het verstrekken van gratis advies over de Europese integratie. Vorming en debatten. ESIC heeft een eigen website; www.europadebat.be

Over de auteur

Robert Verschooten (1939) licentiaat handels-, maritieme en consulaire wetenschappen (RHSA) (1961), Post-universitair Bedrijfsbeleid (IPO-Antwerpen) (1975). Was actief in de logistiek, verkoop, aankoop, public relations en milieu. Europees federalist sedert 1956. Actief in het Europees Studie- en Informatiecentrum (ESIC) als beheerder-penningmeester (sinds 1977) en als voorzitter (sinds 1996). Politiek raadgever van UEF-België (sinds 2012). Lid van Europese Beweging België. Uitgever van ESIC Nieuwsbrief (c), de Reeks 'Welk Europa?' (c) en de ESIC website. Initiatiefnemer van Café-Europa (c) en de jaarlijkse universitaire cyclus over 'Federalisme, Democratie, Europa' (c). Lezingen over Europese thema's en vorming.

Reeks 'Welk Europa?'

De publicaties in de Reeks 'Welk Europa?' (nrs 41 t/m 52) zijn **beschikbaar in het Nederlands en/of het Engels**. De ontbrekende Engelse of Nederlandse vertalingen volgen later. Te raadplegen op: www.europadebat.be onder ESIC/Publicaties.

- nr 41: 'De Europese federalisten geconfronteerd met zichzelf' (c), 2010
- nr 42: 'De Europese federalisten confronteren Europa met hun project' (c), 2010
- nr 43: 'Hoe kunnen Europese federalisten hun project ontwikkelen?' (c), 2011
- nr 44: 'Welk Europees federalisme?' (c), 2011
- nr 45: 'Voorstellen om het Europese project te doen vorderen' (c), 2012
- nr 46: 'Welk maatschappijmodel leidt tot welk politiek project voor Europa?' (c), 2012
- nr 47: 'Hoe communiceren?' (c), 2013
- nr 48-49: 'Twaalf visies voor een federaal Europa' (c), 2013
- nr 50: 'Welke weg naar de toekomst?' (c), 2014
- nr 51: 'Welke politieke visie voor Europa trekt u aan?' (c), 2014
- nr 52: 'Welk conceptueel kader voor een post-nationale Europese federatie?' (c), 2014.
- nr 53: 'Which strategy for UEF?' (c), 2015 (voorlopig enkel in het Engels)